

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Líst izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se
plačuje od čveterostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratnatis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 233.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, dne 12. oktobra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Vsenemštvo in Avstrija.*)

4. Zollverein.

Iz nekdanjega Zollvereina se je razvila zedinjena Nemčija. Veliko Nemčijo hočejo vstvariti na isti način. Najprej naj se osnuje nov Zollverein, ki bi obsegal: Nemčijo, Avstrijo, Ogrsko, Bosno in Hercegovino, Belgijo, Nizozemsko in morda tudi Švice in Rumunsko. Nemško carinsko ozemlje bi obsegalo potem mesto 542 kvadr. km 1,322.000 kvadr. km, prebivalstvo na tem ozemlju bi pa poskočilo od 52 mil. na 108 milijonov! Z Nemčijo kot središčem bi ovladal novi Zollverein porečja Donave, Rene. Labe in Odre, gospodoval bi na Severnem in Baltičkem morju, na Adriji in na Črnem morju. Države, zvezane v Zollvereinu, bi skupno upravljale vsa gospodarska vprašanja in sicer: carine, železnice, poštne in brzojavne urade, telefon, kanale. Na skupne troške bi polagale podmorske kable, skupna vojna mornarica bi branila skupne interese.

Koliko samostojnosti bi Avstro-Ogrski in balkanskim državam v tej zvezi še ostalo? Na to odgovarja Waldersee: „Tako ozko zvezana z Nemčijo, postala bi Avstrija nje predstraža in mandatarica.“¹⁾ „Podvržene nje nadvladi, bi bile balkanske države posredno postavljene pod vodstvo Nemčije,“²⁾ ki bi bila po tem takem v dobrem položaju prevzeti v plen dober del Turčije.

V dosego tega cilja razvijajo Nemci vsestransko sistematično delovanje. Treba združiti celo vrsto posebnih podjetij v nek nemški sistem, ki bo deloval kot poznejše velike gospodarske arterije Zollvereina srednje Evrope, ki ga treba osnovati,“ so pisali Alldeutsche Blätter 1895 št. 195. Istega leta je dokazal dr. Zöpfl, ki goji iste misli kakor dr. Hasse, da je „vprašanje kanalov ozko zvezano z vstvaritvijo carinske zveze srednje

Evrope ali pa vsaj Avstro-nemške carinske zveze.“³⁾

V nekem predavanju v Berlinu dne 26. aprila 1895 je zahteval dr. Zöpfl, naj se zvežejo Mena, Laba in Odra z Donavo s kanali. Ko bodo te zveze dovršene, bodo Nemčiji različne vodne ceste do Črnega morja na razpolaganje.

1. Cesta iz Severnega morja v Baltičsko morje po cesar Viljemovem kanalu, iz Stettina po Odri in od Odre do Donave po kanalu.

2. Cesta Hamburg-Laba-labski kanal do Donave-Donava.

3. Cesta iz Brem po centralnem kanalu do — Labe — labski kanal do Donave — Donava.

4. Rena, Mena in Donava.⁴⁾

Da bi bilo mogoče te velike načrte vresničiti, je svetoval dr. Zöpfl vstanoviti zvezo društev po vzgledu društva „Allgemeiner Deutscher Handels- und Gewerbeverein“, ki je od 1819 do 1823, vodil agitacijo, iz katere se je porodil nemški Zollverein.⁵⁾

Zöpflova ideja je danes že dejstvo. Zveza društev za zgradbo kanalov obstoji ter šteje triglavne skupine: osrednje društvo za povzdigo nemške plovitbe po rekah in kanalih (Centralverein für Hebung der deutschen Fluss- und Kanalschiffahrt), v Berlinu. Ta izdaje svoje glasilo: Zeitschrift für Binnenschiffahrt, urednik major Hilken; nadalje Zveza za povzdigo plovitbe na bavorskih kanalih v Norimberku (Verein für Hebung der Fluss- und Kanalschiffahrt in Bayern) ter Donavsko društvo (Donauverein) na Dunaju. Ta društva prirejajo predavanja in vodijo agitacijo za vresničenje omenjenih načrtov. Avstrija pa gradi na svojem ozemlju kanale med Donavo in Labo ter Donavo in Odre ter spopolnjuje svoje planinske železnice. Nedavno je bila dovršena železnica čez Ture, katera je

¹⁾ Dr. G. Zöpfl Mittelländische Verkehrsprojekte str. 73

²⁾ Op. cit.

³⁾ Op. cit.

prav znatno skrajšala pot iz Nemčije do Adrije.

Vse te nove prometne ceste, ki bi imele služiti v prvi vrsti interesom domače industrije in domačega poljedelstva, bodo pod današnjim nemško centralističkim kurzom avstrijske notranje in vnanje politike nova mogočna sredstva za praktično izvršitev vsenemških političnih in gospodarskih načrtov, prave predpriprave za nemški Zollverein.

Avstrijski industrijalci in nacionalni ekonomisti le predobro vedo, kaka nevarnost jim preti od strani Nemčije, toda naši politiki so ali malodušni ali pa kratkovidni in malenkostni in v svoji zaslepljenosti pospešujejo berlinske načrte mesto da bi se jim uspešno zoperstavljali. Preteklost jih ni prav nič izučila.

Dne 26. okt. 1849. je dal tačasni trgovinski minister Bruck priobčiti v Wiener Ztg. načrt avstro-nemške carinske zveze. Ta načrt je bil v Berlinu prav slabo sprejet.

Pruska industrija je stala takrat daleč za avstrijsko, zato so v Potsdamu takoj razumeli, da bi taka carinska zveza omogočila Habsburžanom utrditi svojo nadvlado nad nemškim narodom. To so pa hoteli na vsak način zaprečiti. Pruska vlada je posvetovanja o carinski zvezi tako dolgo zavlačevala in delala temu načrta take zapreke, da je avstrijska vlada končno svoj predlog opustila, ker je videla, da se mu Berlin z vso odločnostjo zoperstavlja. Danes so razmere drugačne. Berlin ovlada Dunaj, upliv Hohenzollerncev nadvladuje. Danes ima Prusija in Nemčija mnogo bolj razvito industrijo kot Avstrija, zato si danes Hohenzollernci prizadevajo osnovati svojo nadvlado nad nemškim svetom in nad centralno Evropo na onem temelju, na katerem so jo Habsburžani hoteli osnovati pred pol stoletjem t. j. na nemško-avstrijski carinski zvezi. Avstrija bi morala ravnati danes tako, kakor je ravnala Prusija 1852 l., ter nemško-carinsko zvezo za vedno onemogočiti. Da, Avstrija je v srečnem položaju, da bi lahko za vse-

lej onemogočila vsenemške sanje o Zollvereinu in o vstvaritvi one ogromne carinske zveze, katero bi Nemčija ovladala in o kateri je govor na početku. Načrtu nemškega Zollvereina naj Avstrija postavi nasproti načrt avstro-balkanske carinske zveze. Ta bi bila za nas dan danes prav tako prospešna, kakor bi bila avstro-nemška carinska zveza 1849. l. Naša industrija stoji še višje nad industrijo v balkanskih državah, kakor je stala pred 50 leti nad prusko.

Ugodnosti avstro-balkanske carinske zveze bi bile za nas pa še večje, ker bi nam za večno zasigurala cel Balkan kot trg za naše carinske izdelke. Poleg tega smo tudi v srečnem položaju, da je velik del bosanskega prebivalstva mohamedanske vere. S pomočjo srbsko-hrvatskih mohamedancev bi modra politika iskala najprej tesnejših kulturnih vezi z mohamedanskim svetom ter bi si prizadevala te vezi razširiti tudi na gospodarsko polje in pripravljati pot še večji gospodarski organizaciji namreč — avstro-balkansko otomanski carinski zvezi. Mesto tega je grof Goluchowski napovedal Srbiji carinski boj, grof Aehrenthal ga nadaljuje, da, bil bi ga rad spremenil v pravo pravcato krvavo vojsko. „Državna stranka krščanskih socijalcev, agrarci vseh narodov, naši klerikalci z Vsenemci vred pa zahtevajo, naj se meje na Balkan hermetično zapro in onemogoči vsak gospodarski promet z balkanskimi državami, samo zato, da bodo oni svojo živino in svoje žito malo dražje prodajali.

Naš izvoz na Balkanu vidno propada, na njegovo mesto stopa Nemčija, Francija, Anglija, Belgija, Italija. Večje kratkovidnosti od strani diplomatov in samopošnosti od strani političnih strank si ne moremo misliti, kakor je ta, s katero je usoda kaznovala avstrijske narode. Položaj je tak, da si prav za prav ne moremo želeli ugodnejšega, naši diplomati in politiki pa ga izkoriščajo ne nam in naši državi v prid, ampak v prid pruskega kralja in Vsenemštva.

LISTEK.

Jemeljan Piljaj.

Ruski spisal Maksim Gorki. — Preložil Fedor Gradišnik. Dalje.

Jaz mu nisem odgovoril, ker sem vedel iz skušnje, da bi mu zastoj ngovarjal, če je jezen.

Vrgel je kos lesa, ki mu je prišel pod noge, v morje, zavzdihnil in dejal: „Kadil bi!“

Na desno v stepi sem zapazil dva kmeta, ki sta ležala na zemlji in gledala proti nama.

„Pozdravljena, gospoda!“ jima je zaklical Jemeljan. „Ali imata morda kaj tabaka?“

Eden izmed kmetov se je nagnil k svojemu tovarišu, izpljunil prezvečeno travo in rekel leno: „Tabaka hočeta, Miha?“

Miha je pogledal proti nebu, naj-

brže da bi dobil dovoljenje govoriti z nama, ter se nato obrnil proti nama.

„Dober dan!“ je rekel. „Kam pa?“

„V Očakov, v saline!“

„Ah! Ali so vas klicali tja?“

Molčala sva in se vlegla k njima. Slišiš, Nikita, poberi možnjček, da ga gavrani ne vzemo!“

Nikita se je prihuljeno zasmejal v brke in pobral možnjo. Jemeljan je škripal z zobmi.

„Torej tabaka hočeta?“

„Že dolgo nisva kadila“, sem rekel jaz in vsled nenavadnega sprejema zmešan, se nisem mogel odločiti za direktno odgovor.

„Zakaj pa ne — mar bi bili kadili!“

„Poslušaj me, ti vražji kmet! Molči! Če hočeš, daj, a zabavljati ti ni treba! Ti pokveka! Ali si izgubil svojo vest na stepi? Prisolil ti bom takšno, da

se ne boš več ganil!“ je tulil Jemeljan temno zroč.

Kmeta sta se prestrašena dvignila, zagrabila svoje dolge palice in se postavila tesno pred naju.

„Oho, bratec! Ali se tako prosi? No, le pridita bliž!“

Vražjima kmetoma se je ljubilo tepeža, o tem nisem niti najmanje dvomil. Sodeč po stisnjenih pesteh in v divjem ognju žarečih očeh, je bil tudi Jemeljan pri volji. Imel nisem niti moči niti veselja, udeležiti se boja in skušal sem sovražnike pomiriti.

„Stojte, bratje! Moj tovariš je preveč razburjen! To vendar ni nikaka nesreča! In vidva, dajta nama malo tabaka, če vama ni žal, in potem gremo svojo pot!“

Miha je pogledal Nikito, Nikita je zrl na Miho, in oba sta začela mrmrati.

„Ko bi bil to poprej povedal!“

Nato je segel Miha v žep, pri-

vlekel obširno možnjo in mu jo ponujal.

Nikita je tudi segel v žep in mi dal velik hleb kruha in kos masla, ki je bilo močno potreseno s soljo. Vzel sem oboje. Miha se je smejal in mi pridejal še tabaka. Nikita je mrmral: „Imejta se dobro!“ Jaz sem se zasmejal.

Jemeljan se je spustil na zemljo in siknil precej glasno: „Nesramna lopova!“

Kmeta sta šla počasnih korakov proti stepi in ozirala sta se vsak trenutek za nama. Midva sva se vsedla, zmenila se nisva več za ona dva in pričela sva jesti okusni beli kruh z maslom. Jemeljan je glasno cmokal in se izogibal mojim pogledom.

Nastala je noč. Tam daleč izza morja je vstajal somrak in prepregel valovje z lahno, modrikasto tančico. Daleč, daleč se je zdelo, kot da se

Naši klerikalci pa pravijo, da je to „velikopotezna“ jugoslovanska politika ter si prizadevajo tej velikopotezni carinski politiki dodati tudi še konfesionalno razprtijo in razcepiti in razkosati slovanski jug tako, da bi se na noben način ne mogla izcimiti in utrditi med nami ideja o kulturni in še prav posebno ne o državni skupnosti. Ta klerikalna velikopoteznost v jugoslovanski politiki je pa Vsenemcem kakor nalašč, kaj boljšega bi si oni sami ne mogli izmisliti še manj pa to tako uspešno izvajati.

Politična kronika.

o Vseslovenska narodna stranka. „Gorenjec“ piše v uvodniku sobotne številke „Padec Goriške — naša bodoča zmaga“, da klerikalci pač nimajo povoda upiti sedaj o „zmagi“. Naprednjaki so res padli, a v neenakem boju: niso imeli na razpolago ne denarja ne prižnic, ne spovednic, in njihova zavezništva tudi ni ljudska nevednost in slepa vera v duhovnike. Klerikalci grede sedaj na višino svoje moči; ko bodo višek prekoračili, se začne strmoglavljenje navzdol. Ne smemo pa sami rok držati križema, temveč že sedaj začeti delo za se. „Zatorej venkaj med narod! Poučite ga, organizirajte ga! Prvo delo bodi ustanovitev „Vseslovenske narodne stranke“! Le tako si iz padca Goriške vsi narodnjaki zaslužimo svojo zmago, svojo bodočnost“, sklepa list krasen članek.

o Belokranjska železnica. Znano je, da je doživela politika slovenskih klerikalcev zadnja leta v „novem“ državnem zboru žalosten fiasco. Brez resničnega poznanja ljudskih potreb, dasi se imenujejo „ljudska“ stranka, so lastnim volilcem zadajali udarec za udarcem. Jeden najtežjih je bilo gotovo izdajstvo slov. klerikalcev pri sklepanju ogrske nagodbe. Da bi pokrili težke rane, katere je dobilo vsled te nagodbe naše vinogradništvo in naša živinoreja, so vpili, da so pridobili belokranjsko železnico. Namigovali so celo prav prijazno tudi nam Štajercem, češ soteljska železnica in železnica preko Slov. goric sta le še vprašanje časa! Koliko so se trudili, da bi prepričali inteligentnejše volilce o tem „sijajnem“ svojem uspehu? Ljubljancem so obljubovali povzdigo prometa in zaslužka v njihovem mestu, Belokranjcem istotako! No, le prehitro pa se je zvedelo, da Madžari nočejo v železnično zvezo Kranjske z Dalmacijo preko hrvaškega ozemlja dovoliti in takrat je vzrotil „Slovenec“ ter napadal Madžare, katerim so se dali speljati z drugimi vred tudi slov. klerikalce na led, češ, da so oni krivi, da te železnice ne bo!

dviga iz morskih globin rumeno-vijoličasta skupina oblakov, zlato obrobljena in leteča proti stepi, vedno bolj gosteča večerni mrak. Tam pa, daleč na robu stepe, je stala orjaška škrlatno-rudeča pahljača iz žarkov zahajajočega solnca, troseča na zemljo in nebo svoje mehke in nežne barve. Valovi so pljuskali ob obrežje, in morje, tu rožnato, tam temnomodro, je bilo bajno lepo in močno.

„Sedaj kadiva! Kmeta vzemi vrag!“ Jemeljan je bil sedaj najbrže s kmetoma gotov in zavzdihnil je pomirjen. „Ali greva dalje, ali prenočiva tukaj?“ Meni se ni ljubilo dalje. „Prenočiva tukaj!“ sem odločil. „Torej ostaniva tu!“ — in vlegel se je ter zrl proti nebu.

Molčala sva. Jemeljan je kadil in zdaj pa zdaj izpljunil; jaz sem zrl naokrog in užival molče ta krasni večer. V zvonki monotoniji so udarjali valovi ob obrežje.

„Reci, kar hočeš, veselo je vendar,

Pred kratkim se je norčeval nek član splitske trg. zbornice v „Obzoru“, da bode pač treba upeljati čez hrvaško ozemlje promet z zrakoplovi! Pa železnica se radi odpora Madžarov le ni gradila — in volilci so postajali nevoljni. Trebalo je tedaj najti krivca! In kaj je naravnejše, kakor da se obdolži slov. „liberalca“? To je „Slovenec“ tudi točno storil. Na prvi strani piše zadnjo soboto, da slovenskih liberalcev sploh ni in da so brez vsakega političnega pomena, na 5. pa že ve povedati, da so liberalci prodali belokranjsko železnico. Komu? Seveda Bilinjskemu... Torej isti liberalci, ki jih ni in ki so „politični mrliči“ lahko prodajo in uničijo vse velikanske uspehe klerikalne stranke na Slovenskem! — Isti liberalci, ki nimajo na Dunaju nobenega upliva, ki so „brez zob“, kakor se je nedavno tega izrazil „Slovenec“, imajo torej toliko moči, da prekrizajo vse klerikalne načrte in obljube? Dasi veljajo vendar na Dunaju klerikalci za edine predstavitelje slovenskega naroda — se vendar prebrisani Bilinjski raje ozira na naprednjake ko na nje! Ne, ljubi klerikalni bratje, tega vašega neuspeha ne prevzamejo slovenski „liberalci“ na svoje rame, to juho bodele že kot „edino merodajna stranka na Slovenskem“ posrebeli sami. Veselilo bi nas sicer, če bodele sedaj storili svojo dolžnost, dasi bi jo že morali pred dvema letoma, ko se je šlo za nagodbo — pa oprostite nam že, klerikalni poštenjaki, ako vam prav nič ne verjamemo. Ako pa je Bilinjski res izdal za to železnico namenjen denar za druge namene, kar pa ni prav verjetno, potem pa ga bodele že vedeli kaznovati, saj ste vsemogočni v državi! Želimo vam mnogo uspehov navzlic prijateljstvu s poljskimi klerikalci, čijih somišljenik je Bilinjski!

Drobne politične novice.

Državni zbor. Pri izvolitvi predsedstva, ki se mora sedaj znova izvršiti, se bode toliko izpremenilo, da ne bode znova izvoljen član Zveze juž. Slovanov dr. Laginja temveč vsled tozadavne pogodbe med obema jugoslov. kluboma kak član slov. kler. kluba, najbrž posl. Pogačnik.

Zveza južnih Slovanov ima v sredo, 20. t. m. na Dunaju klubovo sejo. —

Wahrmundova afera. Naučno ministerstvo je sedaj dovolilo prof. Wahrmundu čitanje kolegijev na nemškem vseučilišču v Pragi. Razsodba v pravi prof. Wahrmunda proti naučnemu ministerstvu zaradi sistiranja njegovih cerkvenopravnih seminarskih vaj v Inomostu se razglasi v četrtek.

če moreš premožnega človeka potipati po glavi! posebno, če se spretno lotiš dela!“ je dejal naenkrat Jemeljan.

„Nekaj s svojim blebetanjem!“ sem vskliknil jezno.

„Blebetanje? Kaj je treba pri tem blebetati? Verjemi mi, to bom še storil! Sedeminštirideset let sem star in dvajset let že premišlujem o tej stvari! Kakšno življenje pa imam? Pasje življenje! Nimam niti strehe niti postelje, niti živeža — to je, kot imajo psi! Ali sem sploh človek? Ne, brate, nisem, godi se mi slabše kot črvu ali katerikoli drugi živali! Kdo more čitati v moji duši? Nikdo! Vem, so ljudje, katerim se dobro godi — zakaj bi se pa meni ne smelo? Kaj? Vrag vas vzemi, vi lopovi!“

Naenkrat se je obrnil proti meni in dejal je urno: „Veš, nekoč bi bil skoraj... a prišlo ni do tega... jaz norec, polastilo se me je usmiljenje... Hočeš, da ti pripovedujem?“

(Dalje prih.)

Nov srbski vojni minister bode polkovnik Marinović. Živkoviča je zadela kap.

— Madžarski „uspehi“ v Bosni. Poročali smo, da je posetilo večje odposlanstvo budimpeštanskega obč. sveta minule dni Sarajevo in druge bosanske kraje. Bili so pa tako sijajno sprejeti, da se jih je mnogo vrnilo v orszag nazaj že pred oficijelnim koncem zleta. „Zlasti so se obnašali Hrvati proti Madžarom ostentativno hladno“, toži Pesti Hirlap. Ali bi jih naj Hrvati še s slavaloki pričakovali?

V dalmatinskem deželnem zboru je imel hrv. poslanec dr. Machiedo daljši govor o uplivu klerikalizma in birokracije na ljud. šolstvo in o omejevanju svobode učiteljstva. Bi ne škodilo tudi v štaj. dež. zboru pri proračunski razpravi.

Zdravstveno stanje posl. dr. Kramáfa. „Den“ poroča, da so so vse vesti o težki bolezni posl. dr. Kramáfa neresnične; res je, da se vrne 21. okt. s Krima v Prago.

Iz drugih avstrijskih deželnih zborov.

V nižjeavstrijskem imajo novo afero s prekoračenjem proračunov pri deželni elektrarni. Gre se za poldrugi milijon kron. Posledice „krščanskega“ gospodarstva na stroške davkoplačevalcev. — V dalmatinskem je odgovoril podpredsednik namestnijske Točič na 40 interpelacij. (Je pridnejši ko štaj. namestnik Clary, ki doslej še ni odgovoril na nobeno slov. interpelacijo.) Razpravlja se o proračunski postavki za deželno kulturne namene.

Vodje nemških strank v nižje- in zgornjeavstr. dež. zboru, nadalje v solnograškem in predarelskem, so imeli v nedeljo na Dunaju skupno posvetovanje glede zakona, ki bi v vseh imenovanih kronovinah zagotovil nemščino kot edino postavno pripuščeni jezik v šoli, deželnih ter avtonomnih uradih. Baje so našli obliko, v kateri bode ta zakon dobil najvišje potrjenje.

Druga reška rezolucija? Iz Zagreba poročajo dunajski listi, da ima predsednik ogrske državne zbornice Justh tajna posvetovanja s člani hrvaške delegacije v Budimpešti. Gre se za drugo reško rezolucijo. To poročilo je vzbudilo v političnih krogih veliko pozornost.

Dnevna kronika.

d Kotel zadnjih potresov so natančno določili. Pravijo, da ga je iskati krog Lasinje v Kolpski dolini na Hrvaškem.

d Krščeni mohamedanski duhovniki. V Nikolajevi cerkvi v Potsdamu pri Berlinu sta se dala krstiti te dni dva mohamedanska duhovnika, kar je vzbudilo veliko pozornosti.

Imenitna gosta v hrvaški Rivijeri. Slavni pisatelj in prijatelj tlačenih Slovanov Björnsterne Björnson misli priti v Opatijo, da po svoji težki bolezni popolnoma okreva. — V Lovrani pa se mudi sedaj poljski pisatelj Sienkiewicz.

d Predlog za uvoz žive živine iz Srbije in Črne gore je stavil v dalmatinskem dež. zboru posl. Vuković z željo, da ga deželni odbor priporoči osrednji vladi v uvaževanje.

d Brzjavljenje brez žic med Petrogradom in Vladivostokom. — Rusko vojno ministerstvo izvaja sedaj urejevanje postaj za brzjavljenje brez žic med Rusijo in daljnim vztokom. V to svrhu bodo urejene posredovalne postaje med vztoknim morjem in tihim Oceanom. Proračunjeno je, da zamore brzjavka z daljnega vztoka dospeti v najkrajšem času do Petrograda s pomočjo treh ali štirih takih postaj. Povodom vrlo dobro uspelih poskusov se je ugotovilo, da je vlažen in nočni čas posebno primeren za brzjavljenje na take daljave.

o Nov kontinent na Marsu. Letos je Mars naši zemlji zelo blizu in seveda ga astronomi prav pridno opazujejo. Znani belgijski astronom Jonckheere je pravkar na njem odkril nov kontinent, ki leži blizu odkritega Argyra II. Profesor Jonckheere je nazval novoodkriti kontinent po svoji hčerki „Ella“.

o Pater Auracher kapucinskega reda, ki je bil generalni defintor v Rimu, se je sprl s svojim generalom v imenu pokorščine in razširili so se bili glasi, da je on odložil svoj habit in ušel. Sedaj se poroča, da mu je papež dovolil, odložiti redovniško obleko in živeti nadalje kakor svetni duhovnik.

o Nove kapniške jame. Člani jamskega odseka v Brnu so odkrili zopet nove velikanske kapniške jame(?) pri Macochi na Moravskem. Velikost in množina kapnikov je baje neverojetna.

o Organizacijo duhovnikov je prepovedal budjevoški škof. To bode najbrž kak poskus organizacije, ki ne bi imela biti strogo klerikalna in protiljudska.

o Umrli je v Vinkovcih hrvatski narodni zastopnik, profesor Jos. Purič, kremenit. in odločen značaj, neustrašen bojevnik za narodne pravice. Kot uradnik se je v najtežjih časih narodne borbe postavil v prve vrste vključ nevarnosti za eksistenco. Rojen je bil l. 1862. v Drenovcih pri Vinkovcih. Kot profesor je služboval v raznih krajih, nazadnje v Zagrebu. Deloval je tudi kot književnik. Narodnim zastopnikom ga je l. 1906 kot kandidata koalicije izvolil rojstni okraj Bošnjaci. Zadnji čas se je preselil v Vinkovce ter se popolnoma posvetil političnemu delu.

a Namesto prof. Bertla je izvoljen za rektorja na češki tehnik v Pragi prof. Prohaska.

a Shod poljskih pedagogov se vrši dne 1. novembra, na dan Slowackijeve slavnosti v Krakovem.

Gališko šolstvo. „Kurjer Lwowski“ priobčuje daljšo serijo člankov o gališkem šolstvu. V šolskem letu 1907/8 je bilo v 6240 galiških občinah 5035 šol; poučevalo se je v 4845. Od teh je bilo 3073 enorazrednih! V tem šolskem letu 594.372 otrok ni obiskovalo šolstva. Galicija je v rokah poljskih klerikalnih plemenitašev!

a Nemški Dunaj. Dunajski Nemci po pravici trepečejo pred češko poplavo Dunaja. Češki dunajski socialisti imajo čez 90 političnih organizacij; češke strokovne organizacije imajo okroglo 25.000 članov. Češke delavske posredovalnice na Dunaju preskrbujejo svojim rojakom kolikor mogoče mnogo služb po delavnicah in tovarnah. Pa tudi čeških obrtnikov, zlasti manjših, je vedno več. V X. okraju imajo Čehi lastno obrtno nadaljevalno šolo. Češki krojači so ustanovili lastno veliko delavnico za obleke. Poleg 11 krajevnih podružnic „Komenskega“ imajo dunajski Čehi 159 denarnih zavodov in društev, ki podpirajo češki življenjski razen tega izbaja na Dunaju 31 čeških časopisov, med njimi dva dnevnika z več ko 20.000 tisoč naročniki. Najvplivnejši list je „Videnski dennik“, ki je sicer nestransarski, vendar se mu takoj pozna, da ga urejajo narodni socialisti. Velik upliv imajo tudi „Delnički listy“, glasilo češke nižjeavstrijske socialne demokracije, ki ima seveda drugačen ugled kot naša „jugoslovanska“ socialna demokracija. Čehi nam morajo biti za vzgled!

Že veste kako je narasel Roseggerjev fond? — Izvajajte torej posledice!

Štajerske novice.

z Kranjski vzgledl. „Grazer Tagblatt“ piše k nasilnemu postopanju klerikalcev v kranjskem dežel. zboru: „Slovenec se bode v štajerskem dežel. nem zboru več ko enkrat spomnilo na ljubljanske dogodke, ako se bodo pri toževali nad nasilstvom in se izigravali za poklicane varhe poslovnega reda in parlamentarnih šeg.“ Resnično, oni, ki sam proti lastnim rojakom ne pozna drugega kot nasilstvo in — paragrafe,

ne more zahtevati pravice in kulturalnosti od tujca.

z Zaradi rabe slovenščine pri spodnještajerskih okr. glavarstvih so posredovali pri namestitvi poslanci Kmečke zveze, poročla „Straža.“ Dobro, priporočamo pa posl. dr. Benkoviču, naj se poslužuje tudi on slovenščine v dopisih okr. glavarstvom!

z Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Častni občani naše občine so postali dr. Baum, Dermoutz in Malik, ker so se pri otvarjanju nemške šulferajnske šole izkazali in vzpodbudno nemško vedli. Dobili so primerne diplome; Wastian pa, ki je tudi postal častni občan, ni bil navzoč. Če bo šlo tako, bo pri prihodnjih volitvah Sv. Lenart postal slovenski. Župan Sedminek, častni občani Boštjan, Malik, Dermovec itd. ...

o Sadna razstava v Gradcu. — Zveza gosp. zadrug na Štajerskem je priredila ob priliki jesenskega sejma v Gradcu v jako okusno okrašenih prostorih tudi razstavo sadja. Dasi letos sadje ni posebno dobro obrodilo, je bila udeležba vendar jako povoljna in se je tudi razstavljeno sadje odlikovalo po svoji vzorni lepoti. Občinstvo se je tudi za to razstavo vidno zanimalo, kajti bili so dotični prostori vkljub jako neugodnemu vremenu ves čas prenapolnjeni obiskovalcev iz vseh krajev naše dežele. Največ sadja so razstavili sadjarji na Zgornjem in Sr. Štajerskem. Spodnještajerskega sadja sicer ni bilo toliko, vendar se je pa isto v marsikaterem oziru jako odlikovalo. Ker so največ sadja razstavili Nemci, so tudi isti prejeli največ odlikovanj. Od Slovencev se je odlikoval za razstavljeno sadje Fr. Praprotnik, nadučitelj v Mozirju. Jasno je pa tudi ta razstava dokazala, kako izborno lepo sadje v naši deželi zori in kolike zasluge vseh tistih, ki to tako imenitno stroko kmetijstva vsestransko pospešujejo. Ravno tako nas je ta razstava tudi prepričala, da naša zemlja in naše obnebe sadjarstvu silno ugajata. Delajmo torej neumorno in z dobrim premislekom za razvoj in povzdigo tako važnega sadjarstva in bodimo uverjeni, da si bodé naše sadje v prav kratkem času v svetovni sadni trgovini pridobilo največjo veljavo, kar bode nam vsem v čast, nam in poznim našim potomcem pa v neizmerno korist!

z Iz Gaberja. Vinska trgatev Ciril in Metodove podružnice za Gaberje se je v nedeljo prav izborno obnesla. Gaberskih zavednih Slovencev kakor tudi z bližnje okolice se je nabralo veliko število, tako da smo s ponosom uvideli, kako se naši domači ljudje zanimajo za slovenske prireditve, za kar jim vsa pohvala in čast! Ravno Gaberje so za mesto Celje tisti kraj, na kojega se v bodočnosti lahko veliko računa ter bi bila toraj marsikateraga, ki smo ga v nedeljo v svoji sredini pogrešali, sveta dolžnost, da bi vsaj pri slovenskih prireditvah prihitel med nas in bi s tem gaberskim nemčurjem pokazal, da so Gaberje slovenska tla, kjer smo gospodarji mi Slovenci.

Radi sodelovanja pri veselici moramo pohvaliti pridne viničarke gđ. Šribarjevo, Grilčevo in Vltavsko, ki so se nad vse potrudile ter vsakemu s sladkim grozdom in drugim sadjem postregle. Tudi gđ. Cirili Kržanovi, gđ. Kristinki Leskovarjevi in gđ. Cilki Šribarjevi in gospej Laznikovi za njih pridno sodelovanje pri veselici prisrčna zahvala.

Župan g. Pfeiffer, njegov tajnik g. Laznik, viničarji gg. Šmid, Rode in Vltavski, redar g. Gumzej in pismonoša šaljive pošte g. Vltavski ml. so se isto tako nad vse potrudili ter s tem pripomogli do prav zabavnega večera.

Gaberski Slovenci želimo le v kratkem zopet katerekoli slične prire-

ditve in mnogoštevilne udeležbe, kajti le s tem bomo pokazali nasprotnikom, da smo na svojih tleh mi Slovenci gospodarji.

Žalska m. in ž. podružnica C.-M. družbe vabi na vinsko trgatev, ki se vrši v sredo, dne 13. vinotoka v prostorih kolodvorske restavracije v Žalcu. Sodeluje žalski sekret. — Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 vinarjev. Čisti dobiček je za družbin obrambni sklad. odbor.

z Iz Št. Petra pod Sv. gorami. Krasno trgatev bomo imeli tu pri nas, ki ne bode zaostajala v kakovosti za lanskim pridelkom. Belo grozdje sicer precej gnije, vendar se to pridno pobira. Vinske kupce vabimo v naše kraje, dobili bodo tu dobro kapljico in po primerni ceni.

o Iz Vranskega. G. Ivan Blatnik p. d. Cere, gostilničar na Ločici je izročil krajnemu šolskemu svetu na Vranskem v prid šolske knjižnice vsoto 87 kron kot dobiček veselice dne 3. t. m., za kateri dar se krajni šolski svet javno zahvaljuje gostilničarju in občinstvu. Schaur, načelnik.

z Malanedelja. Vinska trgatev, ki jo je v nedeljo 10. t. m. priredil tamburaški zbor našega bralnega društva, se je vkljub skrajno slabemu vremenu prav dobro obnesla. Mladim delavnim fantom, ki vodijo bralno društvo in so si ustvarili tako imeniten tamburaški zbor, želimo le: mnogo uspehov pri nadaljnjem delu.

z Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo 520 K pri g. I. Volčanšek, gostilničarju na brežiškem kolodvoru ob priliki 60letnice občesposťovanega dolgoletnega obč. odbornika občine Zakot. Prisrčna hvala!

z Za Ciril-Metodovo družbo se je nabralo v veseli družbi o priliki vinske trgatev pri g. Kosiju pri Malinedelji 287 K.

z Iz narodne šole. Imenovani so za učitelje (učiteljice): za Sv. Barbaro v Haložah Josip Čenčič od ravno tam, za Zidani most Josip Valenčič iz Celja, za ekspozituro v Lokavcu Ciril Vertovec od ravno tam, za Doberno Vekoslav Bučar od Sv. Lorenca na Dr. polju. V začasni pokoj stopi v Petrovčah Josip Mithans in Antonija Valenčič.

z Nemški turnfereja v Hrastniku je dal poleg drugih za Roseggerjev fond 50 kron.

z Slavnostna otvoritev klerikalnega „Društvenega doma“ v Šmartnu pri Velenju je bila radi griže prepovedana.

z Središke novice. Razpisano je mesto nadučitelja na 6 razrednici v 2. pl. razr. uvrščeni ljudski šoli v Središču. Prošnje do 10. novembra. — S 1. oktobrom je pričel tu poslovati tudi brzojavni urad. — Poročil se je v nedeljo g. Ant. Irgolič, železn. uradnik v Št. Vidu nad Ljubljano z gospodično Roziko Majcenovič, dosedaj učiteljico pri Vel. Nedelji.

z Pogorela je minulo sredo v Veličanah pos. Skrinjarju hiša in gospodarska poslopja. Ker so sedaj skoro vsi poljski pridelki pod streho, je škoda precejšnja.

z Mladeniški shod. V nedeljo, dne 10. t. m. vršil se je v Št. Pavlu v prostorih g. Fr. Vedenika prav dobro obiskan mladeniški shod. V navdušenih govorih so spodbujali mnogoštevilno zbrano šentpavelsko mladino k mladeniški organizaciji mladeniči Andrej Oset iz Št. Jurja, Gorišek Štefan iz Griž, Puncer Viktor iz Št. Jurja in Roter Jakob iz Petrovč. Govori teh mladeničev so vzbudili popolnoma dovoljen odmev. Koncem zborovanja se je takoj osnoval krepek osnovalen pododbor, ki obstoji iz nastopnih mladeničev in mladenk: Potočnik Ivan, predsednik; Vasle

Janez, tajnik; gđ. Vedenik Marica, podpreds.; Potočnik Marija, blag.; Čobal Antonija, Strojanski Marija, Lešnik Karel, Skok Ignac, Večaj Anton, Siter Rudolf, Kupec Jože, Drolc Matevž, Drolc Ivana, Rojnik Filip. Za sklad kraj. organizacije se je nabralo 8 K. Ker je ideja mladeniške organizacije zares vrta, osobito, ker je nje glavni program izobrazba mladeži — želeli ji je najboljših uspehov. Le tako naprej po tej poti! Na veselo svidenje dne 24. oktobra v Žalcu! Srčna hvala vrlim gg. govornikom!

z Vabilo k odkritju nagrobnega spomenika pokojnemu nadučitelju Vinko Vaudu. Pripravljalni odbor vabi vse prijatelje in znanke pokojnega nadučitelja Vinko Vauda, zlasti pa cenjene tovariše in tovarišice k odkritju spomenika, ki se vrši dne 24. oktobra t. l. ob 11. uri dopoldne v Veržeju. Čut kolegijalnosti in prijateljstva zahteva, da dostojno počastimo spomin ranjkega. Fran Cvetko, Mara Kocuvan, Karel Mavrič.

z „Iz strahu pred puško“. Pod tem naslovom smo poročali, da si je rudar Geršak iz Hrastnika iz strahu pred vojaško puško zabodel nož v prsa. Izvedeli smo sedaj, da to ni res, ampak da se je Grešak (ne Geršak!), ki je bil v Ljubnem in ne v Hrastniku, trikrat zabodel nož v prsi v pijanosti vsled prepira z očetom.

o Iz Žetal. Trta je pri nas izborna obrodila. Prihodnji teden začnemo z branjem. Mošt vsebuje 15—20 stopinj sladkorja. Vrste trt imamo samo najboljše kakor: rizling, šipon, silvanec, burgundec itd. Kakovost vina presega isto dosedanjih letin. Cene so primerne. Torej, kupci pozor!

z Neznani samomorilec. V petek so našli na cesti proti Škofljam truplo samomorilca, ki si je bil pognal kroglo v levo sence. Samomorilec je menda 35 let star, 170 cm velik, dobro razvit, črnih las, rujavih močnih brkov in ima na desni roki 8 cm dolgo brazgotino, ki se začne pri sklepu in je tako močna, da moli članek laketne kosti močno nazven. Mrlič je bil oblečen črno, je nosil bel mehek klobuk trdke Michele Travesan v Trstu, črnounsate čevlje, stoječ ovratnik in srajco z znakom B. M.

z Iz Ptuja. Morilca raznašalca Ploja pri peku Nedoku v Kapelah sta dva mladeniča iz ptujskega okraja. Oba sta viničarska sinova, stara 17 in 24 let. (To pa zopet najbrž „Štajerc“. Op. uredn.)

z 4000 znamk uzorno urejenih po vrednosti in lepo zavitih v male zavoje nam je za Ciril-Metodovo družbo poslala gca. Nataša Vabič, učiteljica na Ptuj. Obljubila je nadaljevati svoje delo. Narod prosi!

z Iz Gornjega grada. Vsled poravnave pred okrajnim sodiščem v zadvi Knaflič proti Žvipelju, je slednji plačal za „Narodno založbo“ v Celju 10 kron.

z Iz Maribora. Vinsko trgatev s plesom priredi Mariborski Sokol v nedeljo, dne 11. t. m. v spodnjih prostorih „Narodnega doma“.

z Iz Maribora. Nepreviden lovec je gotovo Zoichter z grada Hausampacher pri Hočah. V četrtek je šel iz Razvanja proti gradu in je pri tem držal puško gori za cev, da mu je služila za palico. Ne ve se kako, a gotovo je, da se mu je petelin nekje zadel, vsled česar se je puška izprožila in se je zaril ves naboj v njegov desni kolček in drobovino. Nemudoma so pozvali iz Maribora zdravnika, ki pa je mogel dognati le smrtonosne rane.

z Iz Maribora. V noči na nedeljo je hotel neki neznan zlikovec vlomiti v Wertheimovo blagajno na glavnem kolodvoru. Splazil se je bil v prvo nadstropje, kjer so pisarne in posrečilo se

mu je več vrat z vetrihi odpreti in razne miznice streti. Za orodje so mu služili krampi, kladivo, dleta in žaga za kovine. Da bi lažje prišel v blagajno, je podaljšal plinovno cev z drugo cevjo do nje, da jo razgreje. A ni mogel v njo, pač pa jo je prevrtal za dvajsetvinarski novic na veliko. V blagajni je bilo samo 67 kron in bi trud bil torej slabo plačan. Sumijo prižigača Schlicka, ki so ga videli ono jutro, da se je plazil po stopnicah. Orodje je deloma ukradeno železniškemu mojstru Kiffmannu.

Kranjske novice.

a Iz kranjskega deželnega zbora. Poslanci Eng. Gangl, dr. Novak in dr. Vilfan so priobčili v včerajšnji izdaji „Sl. Nar.“ izjavo, v kateri pravijo, da so poročila nemških listov, da so prosili v discipl. odseku odpuščenja za svoj nastop v sobotni revolti, neresnična. Disciplinarni odsek ni mogel proti njim nastopiti, ker ni imel povoda. — Jasno je tudi, da je dež. glavar Šuklje (nekdanji naprednjak, a sedaj klerikalec!) postopal pristansko in nepostavno; treba je bilo namreč za sprejetje Šusteršičevega predloga dvetretjinske večine, katere pa ni bilo, ker so se odstranili naprednjaki; predlog se je vkljub temu sprejel. Naprednjakom ni preostalo drugzega v obrambo postave in pravic svojih volilcev kakor da so posegli po obstrukciji. Tekom hrupne obstrukcije pa so poslali klerikalci paznike iz prisilne delavnice v dvorano, da bi odpeliali ven poslanca Turka in Zupančiča, kar pa se jim je vsled korenjaškega odpora posl. Turka ponesrečilo. Turka so ti beriči težko ranili na desni roki. Tako pojmiyo klerikalci na Slovenskem pravice manjšine in parlamentarno svobodo! Mi se nič ne čudimo, ako bodo slov. kler. poslanci dobili drugod vrnjeno, kar so sami manjšini doma posojevali! — Včeraj so pa pričeli, kakor že poročano, narodno-napredni poslanci s tehnično obstrukcijo. Posl. Tavčar je govoril skoraj 2 uri in stavil 32 spreminjevalnih predlogov. Predlagal je tudi poimensko glasovanje. Seja se je prekinila šele ob pol 2. pop. in se je ob 3. nadaljevala. — „Slovenec je v svojih poročilih o deželnem zboru in napredni obstrukciji seveda kar iz sebe. Kdo bi se tudi ne jezil! Klerikalci sedaj „tratenje časa in ljudskega denarja“ čutijo na lastni koži. Volilcem so obljubili kar nebesa na zemlji, če bodo izvoljeni klerikalci v deželni zbor — sedaj pa isti ne more vsled njihove lastne nasilnosti mirno delovati! Ali ne bode verno ljudstvo začelo dvomiti o vsegamogočnosti klerikalce?

a Kočevski razbojnik pobegnil. Okrožno sodišče v Novem mestu je obsodilo Weinschrotta, Dürfelda in Janežiča, ker so po razbojniško razbili slovensko trgovino v Kočevju na več mesecev težke ječe. Mesto, da bi te nevarne ljudi držali pod ključem, pa so jih izpustili proti malenkostni kavciji. Weinschrotta so n. pr. pustili na prostih nogah za 300 kron kavcije. Sedaj pa je Weinschrott, ki je imel sedeti 5 mesecev in nastopiti vojaško službo, pobegnil čez mejo v Švico.

Primorske novice.

a Radi roba v smrt. Regina Milič, 22 letna dekle v Trstu, je našla pri svojem zaročniku robca, o katerem je misljala, da je od kake druge. — Kaj torej početi? V smrt! Šla je domu, zakurila s premogom in se je hotela zadušiti. Stariši so jo pa pravočasno rešili in jo spravili v bolnišnico.

Reklamni stolp.

Cena predalu za enkratno
objavo 60 vinarjev.

Kreditno in stavbeno zadrugo 'Lastni dom' v Celju,

Rotovške ulice števil. 12 priporočamo obrtnikom
in trgovcem za nalaganje denarja, za inkaso,
za denarna nakazila in razne kreditne posle.

Najboljše pecivo in raz-
lične kandite se dobe v
novi slaščičarni

E. Iliča v Mariboru
Gorja Gosposka ul. št. 38.

Lastna zaloga

šolskih zvezkov in
risank

Največja zaloga
tiskovin za pri-
vatnike in urade

Zvezna trgovina, Celje, Rot. ul.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju

priporoča izvrstna
spodnještaj. vina.

Najboljši časopis
za inseriranje je

„Narodni
Dnevnik“

Zvezna trgovina v Celju

sprejema naročila
na tiskarska dela

katera se izvršu-
jejo v lastni
Zvezni tiskarni

Najboljše in najcenejše se
kupi steklena in porcelanasta
posoda v narodni trgovini

Fr. Strupi, Celje.

Najboljše orožje
v političnem boju
sta

„Narodni List“
in
„Nar. Dnevnik“

Novosti v pisalnih in
risalnih potrebščinah
po zmernih cenah
se dobijo vedno v

Zvezni trgovini
v Celju

Naročajte in
razširjajte

„Narodni List“

Na dober razvoj Vašega podjetja

polagamo naj-
večjo vrednost
kajti Vaš pro-
sneh je tudi
naš prosneh!

K temu bi Vam
najslužil ta re-
klamni stolp z
najgotovjšim
uspehom!

Upravništvo „Nar. Dnevnika“.

Po svetu.

a Tragična smrt zdravnika. Iz St. Pöltne poročajo, da se je tamošnji že-
lezniški in sodiščni zdravnik dr. Po-
duška inficiral, ker je imel na roki
malo ranico; dasi se mu je takoj nu-
dila zdravniška pomoč, je vendar umrl
— kot žrtev poklica.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Štajerski deželni zbor.

Gradec, 12. okt. Dr. Kukovec je
vložil danes predlog za ustanovitev de-
želnega kulturnega sveta, nadalje je
vložil slovensko interpelacijo glede
poslovanja gospodarskega odseka pri
graški zvezi kmetijskih zadrug. Danes
se je razpravljalo o njegovi izročilni
zadevi. Gre se še vedno za različne
tožbe več „Nemcev“, ki se čutijo ža-
ljene na svoji časti, ker je lani dr.
dr. Kukovec vložil več predlogov za
preiskavo proti gotovim osebam, ka-
tere se je nujno sumilo, da so se ude-
ležile septemberskih izgrediv v Celju.
Dr. Kukovec se je lani edini te za-
deve lotil s slovenske strani in ker se
je vsled znane slovenske nemarnosti
nabralo pri nekaterih premalo doka-
zov, ga zasledujejo sedaj ti častivredni
možje zaradi razžaljenja časti. Zadeva
se vleče že celo leto in Nemci doslej
na veliko žalost naših patrijotičnih
klerikalcev še niso ničesar opravili.
Saj so celo zasmehovali dr. Kukovca,
kateri se je pri tem samo žrtvoval!
Dr. Kukovec se danes sicer izročitvi
ni branil, dokazal pa je Nemcem ne-
konsekvenco, ker ga izroče v politični
zadevi. Došlo je do hudih spopadov
med njim in dež. posl. Wastianom,
tekem katerih je padla marsikatera
značilna o celjski policiji in septem-
berskih izgrediv.

Kranjski deželni zbor.

o Ljubljana, 12. okt. (Brz. N. D.)
Kranjski dež. zbor je imel včeraj 17^{1/2}-
urno sejo, da je končno bila pora-
žena tehnična obstrukcija narodno-na-
prednih poslancev. Seja se je pričela
ob 8. uri zjutraj in je trajala z eno-
urnim prestatkom opoldne in zvečer
do pol 2. ure ponoči. Deželni glavar
Šuklje je bil končno popolnoma utru-
jen, ker je večinoma sam predsedoval.
Glavarjev namestnik bar. Lichtenberg
je namreč že dopoldne izjavil, da od-
loži izpolnjevanje svojih predsedstven-
ih dolžnosti zaradi slabega zdravja (!)
Slovenski naprednjaki so oskrbovali
svojim obstrukcijskim govornikom po-
trebna okrepčila in so z dolgimi aplavzi
omogočevali, da so govorniki se tudi
lahko okrepčali. Klerikalci so med ob-
strukcijskimi govorili zapustili dvorano
in so pustili samo nekaj straž notri;
mudili so se v bifeju. Ob 11. so nar-
napredni govorniki končali in na to
je dal Šuklje glasovati po 10 minutnih
pavzah samo o onih predlogih, ki so
vsebovali po njegovem mnenju res
kako spremembo; druge predloge je
kratkotamo na nasvet poslanca Kreka
prezrl.

o Ljubljana, 12. okt. Neki kleri-
kalni časnikar je napravil tekom seje
z galerije nekaj opazk; nato sta za-
htevala posl. dr. Tavčar in dr. Triller,
da se tega žurnalista izžene iz zbor-
nice zaradi motenja razprav deželnega
zboru. Šuklje ga je dal na to izgnati.
Ob 11. uri ponoči je bilo končano 3.
branje lovskega zakona. V tem tre-
nutku sta vložila dr. Tavčar in dr.
Triller celo množino nujnih predlogov;
dež. glavar Šuklje je pa odklonil raz-
pravo o teh nujnih predlogih. To
protipostavno ravnanje je naprednjake
znova razburilo in začel se je strašen

nemir. Dr. Tavčar je klical: Ali živimo
pod žezlom njegovega veličanstva ce-
sarja, ali pod žezlom njegovega veli-
čanstva pl. Šukljeja? — Slišali so se
klici: To je nasilje! Šuklje je prelomil
svojo prisego! To je zločin, posilstvo!
d Ljubljana, 12. okt. Šuklje je na
to nadaljeval razpravo o ostalih 49
točkah dnevnega reda. Dr. Tavčar je
na to izjavil v imenu svojih somišlje-
nikov: Ta deželni zbor je karikatura
postavodajnega zastopstva. Ako imate
veselje v takih razmerah delati, potem
vas pri tem ne bomo motili. Na to
so narodno-napredni poslanci korpora-
tivno odšli, le posl. Gangl je še ostal
v kuloarijih. Ko so odšli napredni
poslanci, so prišli v dvorano
Nemci in so se udeleževali na-
daljnih razprav. Klerikalcem so
se morali za obsoj lanskih septem-
berskih izgrediv v Ljubljani in za po-
hvalo nemških tolovajstev v štajerskih
mestih pokazati hvaležne! Po odhodu
nar.-naprednih poslancev se je dovršilo
razpravljanje o dnevnem redu.

d Ljubljana, 12. okt. Naprednjaki
pripravljajo javen protest proti kleri-
kalnim nasilstvom v deželnem zboru.
Predvsem se bode vršilo več protestnih
shodov v Ljubljani.

d Ljubljana, 12. okt. Današnja seja
se je pričela ob 12. uri. Razpravlja se
o noveli občinskega reda in občinskega
volilnega reda. Naprednjaki nadalju-
jejo danes tehnično obstrukcijo. Doslej
so govorili dr. Triller, Gangl in dr.
Vilfan.

Volitve na Goriškem.

v Gorica, 12. okt. Pri nedeljskih
volitvah v skupini kmečkih občin so
dobili: v slovenskem delu dežele: na
Krasu: naprednjaki dr. Gregorin 562,
Abram 309, Štrekelj 295 glasov; kleri-
kalca dr. Stepančič 506 in Zlobec 488
glasov; izvoljen torej dr. Gregorin, med
klerikalci dr. Stepančičem in Zlob-
cem ožja volitev. V Gorah: klerikalca
dr. Gregorčič 874 in Kosmač 852 gla-
sov; napredno-agrarna kandidata Vrto-
vec 378 in Miklavčič 413 glasov; izvo-
ljena torej klerikalca; v goriški oko-
lici: agrarno-napredni: Obljubek 1100,
Klančič 1097, Medvešek 319 in Križ-
man 751 glasov; klerikalci Berbuč 1307,
Zega 1330 in Marinič 1333 glasov; so-
cijalisti so dobili 17—18 glasov.

Izvoljeni so torej klerikalci. V
slovenskem delu dežele je torej doslej
izvoljenih 8 klerikalcev in 1 napred-
njak; 1 klerikalec bo izvoljen še v
ožji volitvi. — V laškem delu dežele
so dobili v nedeljo klerikalci 366, 370
in 390 glasov, liberalci 317, 323 in
333. Zmagali torej klerikalci.

Govor mladočeskega poslanca Maštalka.

v Jičín, 12. okt. V Kopidnem je
govoril minulo nedeljo drž. posl. Ma-
štalka. Izjavil je med drugim, da more
položaj izboljšati le popolna sprememba
sistema. Akoravno se Čehi spomladi
niso udeležili obstrukcije, se utegne
vsled nemških in vladnih nasilstev zad-
nje mesece to spremeniti. Državni zbor
je vresni nevarnosti; vendar pa bi
razpust ne prinesel nobenega
izboljšanja položaja. Govori se,
da je bodoči ministerski predsednik dr.
Ernest pl. Koerber. To bi pa pomenilo
za Slovansko jednoto udarec v obraz
Dr. Milovanovič na potovanju
po Evropi.

v Beligrad, 12. okt. Minister za
zunanje zadeve dr. Milovanovič nastopi
jutri svoje potovanje po Evropi. Gre
na Dunaj, v Berlin, Pariz in Rim. Baje
se gre za to, da bi lahko kralj Peter
obiskal te dvore.

Ferrerjeva smrt.

v Cerbere, 12. okt. Revolucionar
Ferrer bode jutri ustreljen.

Društvene vesti.

a Društvo za tujski promet, Raj-
henburg. V nedeljo, 17. vinotoka pri-
redi „Društvo za tujski promet“ v Raj-
henburgu v vseh prostorih restavracije
„Unschuld“ veliko vinsko trgatve z
zanimivim sporedom. Godba Napolitan.
Ples. Začetek trgatve točno ob 5. uri.
Vstopnina za osebo 80 vin., obitelj 2 K.

Tržne cene.

11. oktobra.

Dunajska borza za kme-
tijske pridelke.

Poročila iz inozemstva niso bila
vzpodbudna in zato se je malo prome-
tovalo, ali tendenca se je dobro držala
pod vplivom budimpeštanskih poročil.

Sladkor. Trst, 11. oktobra:
Centrifuga Pilés prompt K — do K
— za november-marec K 30^{3/4} do
K 32^{5/8}. Tendence uporna.

Sladkor. Praga, 11. okt. sur.
sladkor prompt K —, nova kampanja
K 2570. Tendence mirna. — Vreme:
kalno.

Budimpešta, 11. okt. Svinjad:
ogrske stare, težke — do — vin. mlade
težke 146 do 148 vin., mlade, srednje
147—149 v, mlade, lahke 146—146 v.
zaloga 27.550 komadov. Prignano 595
komadov, odgnano 946. Ostalo torej
27.199 komadov. Tendence prijetna.

Budimpešta, 11. okt. Pšenica
za oktober K 14.44, pšenica za april
K 14.18, rž za oktober K 9.72, rž za
april K 10.09, oves za oktober K 7.63,
oves za april K 7.71, koruza za maj
K 6.98.

Pšeničnih ponudb zmerno, veselje
kupiti tudi zmerno, tendenca se drži.
Prometa 20.000 meterskih stotov. Efe-
ktivna pšenica početkom 5 v višja, drugo-
pa vse nespremenjeno. Vreme: lepo.

Edina narodna trgovina s čevlji Štefan Strašek v Celju

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih
čevljev in galč za dame in gospode, kakor
tudi za otroke v najfinjši izpeljavi. — Velika
izber čevljev za jesensko in zimsko sezono. Vse
po najnižjih cenah. Postrežba solidna in točna.
Daje se tudi na obroke. 84 4-2

Priporoča se!

ANTON ŠARC

= v Ljubljani =

sv. Petra cesta števil. 8

pri nakupu platna, prtov, pr-
tičev itd., bombazevinastega
blaga, švicarskih vezil.

Opreme za neveste

perilo za gospe in gospode se
izdeluje doma in po meri.
Cene nizke. Blago dobro.

Pralnica in svetilnikalnica
v Kolodvorskih ulicah 8.

Sukna

in modno
blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu
na češkem.

— Vzorci franko. —